

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلری یانده کی دائرة

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نوروده
دائرة مخصوصه

حیات

هیا نه دنا هیا نه ... دنا نه راها هیا نه حیات قاتالم ...!

- عیبه -

نسخه سی هر برده ۱۰ غرورده .

سنه کی بوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنهی مملکتلر ایچین ۵ دولار) .

ایوه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۴۳

آنقره ، ۲۲ ایلول ، ۱۹۲۷

۲ نجی جلد

مصاحبه :

بر قاج مشاهدہ

لیسه معلمی اولان ارقاداشلردن بر قاجی
کنجلیک لیسه تحصیلنی بیتیردکن صوکر امسلک
انتخابنده ، کیده جکلری یولی تعیینده ترددلر ،
شاشقینلقلر ایچنده بولون دقلرینی سویله دیلر . اولری
حیات یولنده قوتلندیرجک یازی یازیلاسانی
ایسته دیلر .

بر قاج لیسه مآذونی کنجندن مکتوب آلدیم
بر قاجی بالذات بنمله مسلك انتخابی مسئله سی
اطرافنده قونوشدی . یازیلر وسوزلر بکا
کوسته ردی که کنجلیک بر قسمنده روحی بر تشوش
وار . مکتب تحصیلی بونلرده کی استعدادلری
تبارز ایتدیرمه مش ، ویا بویله دکلسه بیله
استعدادلرینک نه اولدیغنی بوکنجلیک کندیلری ده
بیلیمه یورلر . اوکلرینه بر قاج استقامتده یورومک
امکانی چیقنجه روحلارنده بونلردن برینی ترجیح
ایتمکی ایجاب ایله جک نه بر سائق ، نه بر قدرت
کورویورلر . بری چیقیور ، کندیلرینه ، چوق
باراتامین ایدن مسلکلی کوسترییور ، اویوله
توجه ایله مک ایله مک ایسته یورلر . باشقا بری علم
یولنه کیرمکدن حصوله کله جک ذوقدن بحث
ایدیور . بودفعه قرارلرینی دیکشدره رک علم ادبی
اولمغه تمایل ایدیورلر . یارین دیکر بریسی
صنعتک تولید ایده جکی شهرتی اکلانسه صنعتکار
اولمغه قرار ویره بیلیرلر .

کنجلیک بعضیسنده کورولن بو شاشقینلق
بورنوع تشوشک باشلیجه سبی نه در ؟ ...
بوندن بر قاج آی اول غلطه سرای لیسه سنک
قیمتلی بر فرانسز معلمنه تورک طلبه سنده عمومیتله

کوردیکی مزیت ونقصانلری صوردم . بکا شو
جوابی ویردی : « تورک طلبه سی چالیشقاندیر ،
ویریلن وظیفه نی یاپار . وسطی ذکاسی هیچ بر ملت
چو جو غنک دوننده دکلدر . آنجق پک چو قلیرینک
شخصیتلری یوقدر . ویریلن درسلی غایت ایی
وموفقیتله یاپان طلبه مه تدقیقه ، محاکمه یه ،
خلاصه شخصی بر کوروشی اورتایه قویمغه مساعد
بروظیفه ویریلنجه ، اکثر یا چوق آزموق اولویورلر .
بعضاً اون سکز ، اون دو قوز یاشنده بر کنج
دوغرودن دوغرویه درس موضوعی خارچنده
مسئله لر حقنده اون اوج ، اون درت یاشنده
بولونانلر درجه سنده بسیط دوشونویور .
نه ایچون تدریساتمز کنجلیک « شخصیت »
نی تشکیل ایده میور ؟

بوندن اون ، اون بش سنه اولنی خاطر لیورم
اوزمان کتابلرینی او قودیم ، اسملرینی دویدیغیم
بر چوق بویوک آدام طانیردم . بونلرک هیچ
برینی شخصاً کورم دیکم ایچون هر برینک
تصور ایتدیکم مزیتلرینی خیالیمده یاشاتیردم .
بعضی مشکل مسئله لر قارشیدنده قالدیم زمان
کندی کندیمه : « کیم بیلیر ، بو بویوک ذاتلر
بو مسئله لر قارشیدنده نه داهیا نه دوشونورلر ! »
دیردم . زمانه بومهم ذاتلردن بر قسمنی طانیدم .
اکثر یا هر طانییش بر « سقوط خیال » او یاندیردی .
صراحتاً کورویوردم که وقیله بر اثر یاراتمش ،
بر ایز بیراقش اولانلر زمانه یورویه مه مشلر ،
بر شیئی او قوم مشلر ، اوراده قالمش ، بر شیئی
یازمشلر ، آرتیق اوگا هیچ بر نقطه ده علاوه

یاپامامشلر ، زمانده کی تحولاتی نه تعقیب ایتمشلر ،
نده اوزرنده دوشونمشلر ... بو تجربه بکا
کوستردی که بزده کی متفکرلر زمانه یورویه .
میورلر ، همان اختیار لایورلر .
« حیات » ک چنکی نسخه سنده محمد علی
توفیق بک افندی یتش سکز یاشنی چکش
اولان سیر « ادموندغوس » ک حالا هر بازار
سونده ی تایمسه الکوزل ، الکاستادانه مقاله لری
چیقیدیغندن بحث ایدیوردی . آلتش ، یتش
یاشنده الک قوتلی مقاله لر یازان غرب متفکرلری
یاندی بزده اون سنه ک بر دورده کی تحولاتدن
صوکر یازیلری او قونامیان ، فکرلری آقیری
کلن متفکرلری دوشونونجه کندی کندیمزه نه یه
بزم متفکرلر چابوق اختیار لایور ، نیچین زمانه
یورویه میور سؤالی صورماق قابل اولاماز .
بو اوج موضوعک بلکه مختلف فرعی
سیلری اولابیلیر . فقط هیپسنک مشترک بر سبی
واردر که اوده بالخاصه کنجلیک دورینی تشکیلده
چوق مهم تأثیری اولان اورتا تحصیل ، لیسه
تحصیلی طرزیدر . نه ایچون کنجلیک مکتبدن
چیقار چیقماز اراده سز ، قرار سز حالدده قالیورلر ،
بر نوع روحی تشوش ایچنده بولونویورلر ؟
چونکه لیسه تحصیلی بر طاق معلومات ویریور ،
فقط هر کنجده کی استعدادی تبارز ایتدیرمه یور ،
روحی قدرتی آرتیرمایور . کنجلیکده استعدادک
تبارز ایده بیلیمه سی ایچون اونلرک اوگنه علاقه دار
اولایله جکلری مسئله لری قویمق ، او مسئله لر
اطرافنده تدقیقه ، مشاهدیه ، وثیقه طوبلامغه ،

کشتالت نظريه سی

اجتماعيات

قرق سنه قادار اولوبور، آووستريالی بر مدرس فون شهردن فلهس Ehrenfels مهلوديلر (لخلر) اوزرينه تدقيقاتده بولونهرق شونتيجهيه وارمشدی : بر لحي تركيب ايله ديكي منفرد سسلرک Ton يکونندن عبارت عد ايله مک جائز دکلدلر . بر لحن عناصرندن بر درجهيه قادار مستقل ويکی بر واقعه تشکيل ايدر . بر لحنک هيئت مجموعه سنی بر شخصه ديکله تلم ، سوکرا اولنک هر بر منفرد سنی آیری آیری ديکر شخصلره ديکله تلم . ايلک شخصک شعورينک محتواسی ، ديکر شخصلرک الله ايله دکلری شعورک يکونندن فله در . ايسته عناصره منضم اولان بو کيفيته شهردن فلهس Gestalt qualität دیدی . (شهردن فلهسک بونديقتانی آلمان « علمی فلسفه » مجموعه سنک ۱۲ نجی جلنده ۱۸۹۰ سنه سنده نشر اولومشدر . دارلفنون کيتخانه سنده واردر) . کشتالت Gestalt نه در ؟ [۱] بوقاریده ويرديکمز ايضاحاته نظراً بوسواله شوجواب ويريله جکدر :

« کشتالت اويله برروحي حالت ويا واقعه درکه اولنک اوصاف مميزه سنی وتأثيراتی اقسام مرکبه سنک اوصاف وتأثيراتک يکونندن الله ايله مک ممکن اولاماز » بو فکر روحياته متمر اولدی . بر جوق عالملر اولنک اوزرنده چاليشديلر وحتی شهردن فلهسک ادعاسنی تصحيح ايدلرک ده ايلری کيتمک لزومنی تقدیر ايتديلر . زیرا شهردن فلهس کوره بر « کشتالت » ، اجزاسنک مجموعی و اوکا علاوه بر X ديمکدی . یعنی کشتالتک تعيينده ساده جه اجزاتک مجموعنی نظر اعتباره آلتی کافی کله مکله برابر ينه بوجزؤلر اساسی بر عنصر تشکيل ايتمکده ايديلر . مؤخر روحياتيله کوره ايله کشتالتک تعيينی ايچون کندندن مقدم موجود جزؤلره دکل ، جزؤلرک تعيينی ايچون کشتالتک باقی لازمدر . ديمکک بر بوتون اولقی اعتباريله کشتالت معطاولان جزؤلردن مستقندر ، حتی بر باقيشدن اولردن مقدمدر .

بوفکری آکلامق ايچون بسيط بر مثال قوللانلم . فرض ايدیکزکه بر پارچه کاغد اوزرنده يکديکرينه موازی ، عینی اوزونلقده ايکی خط مستقيم چيزلشدر . بر آدم بورسمی مشاهده ايدیور . ايکی شقدن بری [۱] فلسفه دوختوری اورخان سعدالدين بک بو تعبیری « شکل » ايله ترجمه ايدیور . احتمال « هيئت » کله سنی ده قوللانق ممکندر . بر روحيات ساحه سنده بر اصطلاح وضعه کندیمی صلاحيتدار کورمه ديکمدن عیناً « کشتالت » کله سنی قوللانيورم .

ممکندر . يا او آدم بويکی چيزکی يکديکرنندن تماماً مستقل عد ايدر ، ذهنده حاصل اولان انطباع بر يکون انطباعتدن (یعنی ۱+۱ دن) باشقا برشی دکلدلر ، اوزمان اورتاده بر (کشتالت) ، بر شکل بوقدر . ياخود ، عینی آدم بويکی چيزکی بر شکلک (کشتالتک) عضولری اولارق ادراک ايدر ، بر مهربک ايکی ضللی اولديغنی قبول ايدر . هرايکی ادراک طرزنده چيزکيلر عینی اوصافی حائز ميدلر ؟ دکل ، چونکه بر مهربک ضلعولری اولارق نظر اعتباره آلان چيزکيلرده بر ايج طرف ، برده طيش طرف واردر . حالبوکه علی العاده بر چيزکينک هرايکی طرفی ده بر برينه معادلدر . کرک اولجه بحث ايله ديکمز لحن مثالندن ، کرک بومربع ضلعولری مثالندن آکلاشيلبورکه روحياته (کشتالت) نظريه سی روحی حادثه لر قارشيسنده يکی بر نقطه نظر تعقيب ايله مکده در . اولجه اکثراً روحياتيلر شو فکری قبوله متايل کوزوکوبورلردی : معضل روحی حادثه لر ، عنصرلرینه ارجاع ايديله رک تحليل ايديله رک تدقيق اولونماليدر . کشتالت نظريه سنه کوره ايله اولبرروحي واقعه لر واردرکه ، اولنکرده واقع اولانی اجزادر مرکباننده اشتقاق ايتدبرمک دکل ، بالعکس او اجزادر مرکباننده مشهور اولانی بونوره خاص اوصاف و قوانينده نشأت ايدبورمسه کبی مطالعه ايدمک لازمدر .

بونقطه نظر ساده روحی حادثه لرهمی قابل تطبيقدر ؟ اولنک طرفداري اولانلر ادعا ايدیورلرکه کشتالت نظريه سی علمی معرفت ايچون اتخاذ ايدلش بر عمومی وضعيتدر ، ساده روحيات دکل روحيات خارجنده وروحياته تماماً بابانجی بر جوق تدقيقات ساحه لرينه ده اونی تشميل ايله مک ممکن ولازمدر . حتی بعضيلرينک ادعاسنه کوره (کشتالت) نظريه سنی فیزیقه قادار تشميل ايله مک ممکندر ، چونکه روحی « کشتالت » لر اولدینی کبی فیزیقی « کشتالت » لرده واردر . حياتياته ايله « کشتالت » لری بک قولايقله مشاهده ايدلر . هر جانلی عضویت ، بر جوان ، بر آغاچ بر « کشتالت » در . یعنی اولنک قسملری عضولری ، بوتونه نظراً تعین وخصص ايدر .

اجتماعياته کلنجه ، اصل بزی علاقه دار ايدلر بونقطه ده ، کشتالت نظريه سنک بک فیضی بر ساحه تطبيقی بولورز . داها دوغروسنی سويله مک لازم کليرسه ، شهردن فلهسک مقاله سی انتشار ايتمه دن يارم عصر قدر اول فرانسز فيلسوفی اوکوست قونت « جمعیتی آکلامق ايچون فردبشره دکل ، فردبشری آکلامق ايچون جمعیت باقی لازمدر . » عمده سنی وضع ايله ديکی وقت اجتماعياته « کشتالت » جبلکی ، قبل الايجاد تطبيق ايتش بولونوبوردی . دورقه بک اجتماعياتی ، برلين دارلفنوننده اجتماعيات مدرسی اولان فيرکاند VierKandt ک صوک اثرلری ده عینی فکره صادقدر . بوفکری خلاصه ايله مک ايچون دييه بيليرزکه جمعیت ، عموميتله انکايير اجتماعياتيلرينک طن ايله دکلری کبی ، يان يانه موجود اولان فردلرک

يکونندن عبارت دکلدلر . مثلاً برعشیرت ، اوعشیرتک فردلرينک يکونندن عبارت دکلدلر ، اوفرديلر دکيشير ، اولورلر ، برلرينه باشقالری کلير ، فقط او عشیرت ينه باقيدر . ابتدائی قوملر آراسنده سياحت ايتش اولانلر بيليرلرکه بر عشیرتک منطقه سنندن ديکرينه کچيلديمی ، درحال باشقه طرزده ياپيلش مسکنلر ، صاچ تزيناتی ، محاربيلرک وشملي الخ . . . کورولور . بوندن ماعدا سجه اعتباريله ده بر فرق واردر . احتمال اولکی عشیرت صلحپور ایدی ، چاليشقان ایدی ، شيمدی کورولن جنکاوردلر ، لکن مهربتسزدر ، صلح مساعيسنی بر عيب عد ايدلر ، اسيرلره لایقی کورور . بوسوکنجی عشیرتک وحشيلکی وشجاعتی افرادينک وحشيلککنک وشجاعتک بر نتیجه سيميدر ؟ شبهه بوقک واقعه بی تماماً عکسی طرزده آکلامق داها مناسبدر . بوعشیرتک فردلری شجاعت ابراز ايدیورلر ، چونکه او عشیرته منسوبدرلر ، او عشیرتک دینی تلفيلری ، ابتدائی صنعتی ، شعری . . . خلاصه بوتون روحی عنعنلری شجاعتک يوکسک بر فضيلت عد ايدلسنی ايجاب ايدر . بوندن ماعدا عشیرته کی هر کوجوک جوجوق ، بوتمايلات ايله متناسب بر تربيه آلير ، قورقاق اولانلر مداهش جزالره معروض قالير . الخ . . . او صورتلکه فرده قارشى جمعيتک بر « کشتالت » وصفی واردر . بو يکی نقطه نظرک فائده سی نه در ؟ مقاله مزک حیمی بو نقطه ده فله تفصيلات ويرمکه مساعد دکلدلر . ساده جه شونی قيد ايدلمک که « کشتالت » نظريه سی طرفدارلرينک ادعاسنه کوره ، « هندسی » باقيشدن « قوانی » باقشه انتقالی تأمین ايدیور . بر « کشتالت » کريلش قوتلردن متشکل بر منظومه ، بر « نوتر منظومه سی » اولارق مطالعه اولونه بيلير . او ، خارجی برعاملک تأثیر ايله ديکنی قبوله احتیاجی اولمفسزين ، « کندی کندينه شکل و برهن واقعه » اولارق دوشونوله جکدر . فقط دينه جکک ، جمعیتی بر « عضویت » کبی مطالعه ايله مکله عینی منافع تأمین ايدلش اولامازی ؟ « کشتالت » جيلر بوکا شوجوانی ويریورلر : جمعیتی ساده جه بر عضویت فرض ايله مکله فردی تماماً بوتون ايچنده مص ايدلش عدايدیورز . بو واقعاته مخالفدر ، جمعیت بر « کشتالت » اولدینی قدر فردده بر « کشتالت » در . جمعیت بر عضویتدر ديمک دوغور دکلدلر . واقعا ايکيسی آراسنده مشابهت واردر . لکن بو مشابهت هر ايکيسنکده بر « کشتالت » اولاسندن ايلری کلير . بوعمومی مماثلت جمعیت وعضویت کبی « قوانی سيستم » ک برینی ديکرينه قبل اولارق تابع قلوب تدقيق ايتمه منه بر سبب تشکيل ايتز . اجتماعی عضویت نظريه سی تجربه و مشاهده ن زياته خيالاته مستند کوزوکن فکرلردن عبارت ایدی . کشتالت نظريه سی اجتماعياته تطبيق ايدلنجه هر حالده واقعه لرک تجربی اولارق تدقيقی اوکالاس تشکيل ايدلرک ، اجتماعی « کشتالت » لرک انواع و اوصافی تجربه دن اوکرنيله جکدر .

محمد عزت

